

SINA USU MINUSSE!

Usalda oma last!

Inimestevahelistes suhetes seaksin esikohale usalduse. On see olemas, tuleb kõik muu.

Usaldusega laste ja nende vanemate vahel on kurvad lood: laps ei usalda oma ema või isa, vanem omakorda last.

Laps tahab minna diskole, aga need algavad tavapärastelt õhtul hilja. Vanem ei luba, mine tea, mis võib juhtuda. Kardab. Laps on pahane: teised lähevad, teda ei lubata. Järgmine kord on ta targem, ütleb, et läheb külla, sinna saab, kuid läheb tantsima.

Võib mõnda aega minna, enne kui vanem taipab: laps petab. Oleks ema, tavaliselt on tema lubaja, põhjendanud oma otsust, oleks ka laps oma argumentid välja toonud. Usalduslik vahekord, probleemide selgeksrääkimine annaks mõlemale poolele rahuldava tulemuse. Aga vanem kasutab oma õigust: ei luba ja kõik!

Pole mingi saladus, et diskodel on palju purjus tantsijaid, ka tütarlaste seas. Küllap iga teismeline on ära proovinud suitsu ja viina maitse. Igaüks meist kahjuks õpib ja saab

Nõukas⁵

kogemusi iseenda põhjal, teiste kaudu ta endale järeldusi ei tee. Kas suits ja viinaisu ka külge jäävad, oleneb juba lapse kodustest.

Ka keskkooliõpilastel peaks veel vanematepoolne kontroll olema. Vanem peaks teadma, kus ta laps on, kellega on, millal koju tuleb. Polegi nii haruldane, kui laps on mitu päev kadunud, eriti suvel, ja vanemad oma last tema tuttavate kaudu taga otsivad.

Kui last aga põhjendamatult ja liigselt kinni hoitakse, ei lubata sõpradega lävida, võib juhtuda, et kui ta koduseinte vahelt pääseb, hakkab ta valikuta elu maitsuma.

Pahatihti umbusaldab vanem oma last, nuhib tema lausa tahtlites, avab tema nimele tulnud kirju jne. Kui ongi tarvis last kontrollida, tuleks seda teha märkamatuult. On umbusaldus põhjendatud, tuleb asi selgeks rääkida, selleks ju sõnad ongi.

Noor inimene avab oma saladusi enam eakaaslastele kui vanematele. Kui vanematele, siis tavapärastelt emale, ka noormehed. Kuid on ka selliseid lapsi, kes oma saladused hoiavad ainult endale. Kurb. Ka pesukäsn ei ime endasse vett igavesti. Vahepeal tuleb see kuivaks vajutada!

Vanem kaotab usalduse siis, kui ta on seda kuritarvitanud: mõnikord halva tujuga viskab ette või hoopistükkis lobiseb välja. Kui on saladus, siis olgu saladus!

Usaldamatus võib tekkida ka siis, kui vanem nõuab lapselt üle võimete õppimist. Laps palub pisarsilmil õpetajat: ära pane seda kahte mulle päevikusse. Üks kord ei pane, aga järgmine kord pead panema, midagi pole parata. Mõnel õpilasel on kombeks iga kahe puhul, mis ta saab, nutta. Klass hakkab tema nutu peale varsti muigama, kuigi kõik teavad, et kodus ootab karistus. Õpilane otsib väljapääsu: hakkab valetama, hindeid ja ka vanema allkirja võltsuma. Aga iga asi tuleb ükskord välja! On muidugi ka selliseid vanemaid, kes süüdistavad õpetajat pahatahtlikkuses. Võib ju sageli kuulda, et see õpetaja on loll ja see õpetaja ei tea midagi ja mõni peab oma lapse õpetajaid kõiki eranditeta napakateks.

Iga vanem peaks end mõnikordki tagasi mõtlema lapse asemele ja küsima endalt: aga mida mina tol perioodil õigeks pidasin, mida mina oma vanematele pahaks panin?

Lihula keskkooli õpetaja
Valli OST